REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iulin Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și invoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.
Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 183. Brașov, Joi 21 August (3 Septemvrie). 1908.

Decisiune ministerială provocătoare.

In discursul, despre care am făcut amintire eri la locul acesta, contele Apponyi, vorbind de aceea, ca coaliția ar fi asigurat țării independența sa economică, s'au folosit de exemplu banal al cărnței statului și s'a lăudat că ei, indepeudiștii, au îndreptat oiștea carului țării spre *independență*. „Am putea“, adause el, să întoarcem carul în 2 minute, dacă s'ar afla pe un loc liber, dar el se află tocmai acum într'o *strâmtoare* și e deja foarte mult, dacă am putut da rudei carului o altă direcțiune, decât cea de până acum.

Ziarele unguresți fac în momentul de față contemplările lor mai mult sau mai puțin ironice, privitor la „ruda carului“ despre care a vorbit Apponyi. Noi vom lua cuvintele sale în serios, punându-le față în față cu nemărginita îngâmfare și netoleranță, ce o desfășură acest „apostol al păcii și al bunei înțelegeri“ între popoare cu kalpac, cu pinteni și cu mustățile răsucite.

Dacă este adevărat, și în punctul acesta nu încape glumă, că carul statului ungar se află de prezent într'o strâmtoare, atunci trebue să se minuneze ori-ce om cuminte de îndrăsneala cu care ministrul unguresc al instrucțiunii publice provoacă prin procederea și măsurile sale în cestiunea studiului limbei materne în școli, sentimentele cele mai gingașe ale Românilor și ale celorlalte naționalități nemaghiare.

Să luăm numai cazul cel mai recent, ce s'a relatat și a făcut deja turneul prin coloanele tuturor foilor din Ungaria, cazul cu predarea studiului religiunii la gimnaziul evangelic reformat maghiar din Orăștie. E vorba de o deciziune a ministrului de culte și instrucțiune publică Apponyi în fața pretensiunii conducătorilor numitului gimnaziu, ca catecheții nemaghiari dela această școală secundară să propună de aci încolo religiunea în limba maghiară.

Știm că catecheții români din Orăștie, V. Domșa și Dr. Frențiu, au respins pretențiunea pe motivul, că limba noastră bisericească este cea românească. Intervenind conzistoriile la guvern, ministrul Apponyi, prototipul omului cult maghiar, a enunțat sentința sa solomonică. El face deosebire între predarea lucrurilor ce stau în legătură cu liturgia și între predarea altor lucruri, cari nu stau în legătură cu ea, precum e istoria biblică, istoria patriei, etc. Cele ce stau în legătură cu liturgia zice ministrul, catecheții nemaghiari au dreptul de a le preda în limba liturgică; toate celelalte sunt datori să le predea în limba maghiară. In urma acestei deciziuni ministeriale, care încă nu s'a confirmat în mod oficial, dar care, nu ne îndoim, s'a adus așa cum scriu foile, a fost restrâns dreptul de a preda religia în limba maternă a catecheților români, numai și numai la predarea catechismului și a rugăciunilor (Tatăl nostru, Credeul, etc.)

Iată direcțiunea, ce o dă Apponyi rudei carului statului. Dacă nu este alta, decât care reiese și din dispoziția aceasta, pe care desigur el insuși o desaproabă și o condamnă, dar a luat-o numai pentru ca să-și facă popularitate la massele partidului, care dă spre nenorocirea țării astfel de direcțiuni politice, atunci nu e modru de a mai spera, ca carul statului să poată eși vre-odată, din strâmtoarea în care se află, pe loc larg și liber.

Le-a spus'o de atâtea ori Mocsary independiștilor, că nici teritoriu vamal separat, nici bancă națională, nici altceva nu le poate ajuta la independență pe câtă vreme nu se vor împăca cu naționalitățile pe deplin. Calea pe care a apucat Apponyi, și din care voește acum să tragă cele mai estreme consecințe, dând o lovitură de moarte. chiar și studiului de religiune maternă a nemaghiarilor, numai la împăcare nu va putea duce; și rezultatul va fi neîncunjurabil. Toate silințele ce și-le vor da independiștii de a-se emancipa de Viena, vor rămânea zadarnice ear carul statului se va înglodi și înțepeni tot mai tare în strâmtoarea în care se află.

In ce ne privește pe noi Românii, isprava cea mai nouă a lui Apponyi nu ne lasă și nu ne poate lăsa indiferenți, sau si numai moi și nehotărâți. Aceasta e clar și invederat. De aceea ne mirăm cum foaia română din Orăștie, care a adus mai întâiu în publicitate cazul acesta, găsește, că acuma nu ne mai rămâne alta, decât „a ne acomoda planului de propunere a religei, așa ca numai materialul liturgic să se predee“. Ar fi trist dacă și conzistoriile noastre ar fi de părerea aceasta și s'ar mulțumi cu deciziunea ministerială, creând astfel un precedent din cele mai periculoase pentru limba oficială română a bisericei. Ori doară nu s'ar putea întâmpla, ca mâne poimâne acelaș Apponyi să vină și să zică, că nu ne mai permite corespondența interioare în limba română cu organele bisericești decât numai în cadrul strâmt al cestiunilor, ce privesc afaceri rituale și liturgice?

Pe această pantă putem ajunge cu timpul așa departe, ca să considerăm de norocire, dacă Apponyi sau urmașii lui ne vor permite să predăm și să corespondăm și numai în limba maghiară. Conzistoriile noastre să se gândească dar la consecințe și să nu uite, că înainte cu 60 de ani, când nu erau nici care cu abur, nici fire electrice, nici telefoane, nici metropolii românești, nici națiune română recunoscută de Europa, conzistoriile române purtau alt limbagiu și desfășurau altă energie pentru apărarea limbei și a naționalității românești!

O imposantă adunare poporală românească s'a ținut Duminecă în fruntașa comună Otlaca (comitatul Aradului), la care au participat vre-o 3000 de Români în frunte cu deputații naționaliști Dr. I. *Suciu* și Dr. Stefan *Pop*. Adunarea, în care au luat cuvântul d-nii Dr. Suciu, Dr. Marșieu, fost candidat la ultimele alegeri în acest cerc, Dr. Stefan C. Pop și Dr. Lazar Popovici (Viena), a votat o moțiune, exprimând încredere deputaților naționaliști. Cei întruniți au mai încredințat pe dep. Dr. Suciu, ca să înainteze dietei o resoluțiune privitoare la înarticularea cât mai urgentă în lege a votului universal, secret și pe comune.

Moștenitorul tronului la Maj Sa Monarchul. Din Ischl se anunță, că archiducele Francisc Ferdinand sosește mâne la Ischl la invitarea specială a Maj. Sale. In aceiași zi Maj. Sa va primi în audiență si pe ministrul de externe bar. Aehrenthal. Se crede că în aceste audiențe se vor desbate mai multe afaceri, cari privesc politica externă a monarchiei.

Baronul Burian la Maj. Sa Monarchul. Ministrul comun de finanțe bar. Burian, care este totodată și șeful administrației din Bosnia, a fost primit alaltăeri în audiență de Maj. Sa Monarchul. Despre decursul acestei audiențe ministrul Burian s'a exprimat față de un ziarist în următorul mod. Audiența mea n'are un caracter politic neobicinuit. In fiecare an am raportat în ajunul călătoriei mele în Bosnia Maj. Sale despre afacerile curente și prin urmare nu trebue să se facă vre-o combinație în legătură cu audiența mea.

Cercurile bine inițiate în cele politice sunt informate, că ministrul Burian a presentat Maj. Sale un raport amănunțit despre budgetul comun și despre afacerile, cari privesc administrația Bosniei.

Intrevederea Sturdza-Bülow. Din Nordeney se anunță, că prim-ministrul României a sosit aci eri spre a vizita pe can-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Moartea și nemurirea.

Fragment dintr'un studiu asupra filozofiei lui Schoppenhauer de M. Strajanu.

I.

Prima cunoștință, la care ajunge omul, când cugetă asupra ființei sale, este, că esența ei nu poate fi atinsă prin descompunerea organismului, numită soarte. Nașterea și moartea sunt două fenomene esențiale ale vieții, fără cari n'ar putea exista, întocmai cum două condițiuni inevitabile ale ei sunt nutrirea și deșertarea organizmului în fiecare zi: una pentru a hrăni și a reînoi neîncetat organismul și a întreținea viata. alta pentru a face cu putință această lucrare. In această privință e foarte mare asemănare între o mașină mecanică și între organismul animal sau cel vegetal: zic asemănare, iar nu analogie, pentrucă alta e puterea, care pune în mișcare mașinele mecanice, și alta a organismului viu: una e d. e. electricitatea sau puterea de expansiune a aburilor, alta e puterea de viață: una lucrează din afară, alta din lăuntru.

De aci urmează, că tot așa de puțin trebue să regretăm organismul devenit cadavru ca și eliminarea resturilor lui pe fiecare zi. Și a dori prelungirea existenței individuale peste marginile hotărîte ei de natură, este tot așa de nefiresc ca și a dori neschimbarea materiei care reinoește corpul. Iar îmbalzamarea cadavrelor, privită din acest punct de vedere, devine chiar ridiculă. Firească și necesară e îmmormântarea, și încă mai necesară e cremațiunea; ea ar fi de preferit din toate punctele de vedere, igienice și morale; singur riscul de a îmmormânta un om încă viu, cum se întâmplă uneori în caz de leșin sau de moarte părută, ar fi de ajuns, ca să ne îndemne a reveni la vechia datină a anticității, care se practică și astăzi în Orient, și care a început a se reîntroduce și în Europa. Onorile religioase, cari se fac cu acest prilegiu, au altă însemnătate; ele privesc ființa veșnică a omului, iar nu corpul, care i-a servit ca mijloc pentru aparițiunea ei vremelnică în această lume.

Ceeace pierde omul prin moarte este numai conștiința individualității sale, care o pierde și în somn în fiecare zi. Deosebirea e, că la deșteptarea din somn conștiința individuală se aprinde din nou și leagă prezentul cu trecutul și viitorul nostru; pe când după moarte ea este înlocuită cu conștiința universală și, în prima linie, a semenilor contimporani și a urmașilor, și astfel viața are asigurat totdeauna prezentul, singura formă și singurul punct real al existenței. Trecutul și viitorul sunt numai închipuiri ale imaginațiunii; ele nu există decât în fenomenul trecător al inteligenței individuale.

De unde vine dar frica de moarte înăscută fiecărui individ, om sau animal, la vederea morții? Pentru ce moartea, acest musaget al filozofiei, fără care ea poate nici odată nu s'ar fi născut, e privită ca cel mai mare din toate relele vieții? Cauza este acea iluziune intelectuală, numită în literatura vedică vălul amăgitor al Maiei, care face pe fiecare individ să identifice organismul său, în care se individualizează pe un minut voința de a trăi, cu însași aceasta putere. pe care o crede nemărginită în el însuși; și confundând »fenomenul« cu »lucrul în sine«, socotește ființa sa cu totul deosebită de alte ființe și de restul naturei. Privită astfel, e foarte natural ca omul să se înspăimânte la ideea morții, în care el vede totala sa nimicire. Tot din această cauză tremură și animalul la vederea ei.

De aci vine și vrednicul de însemnat fenomen psichologic, că omul rămâne nepăsător la idea, că o veșnicie înteagă înainte de a se naște, el n'a existat; dar se înfioară închipuindu-și, că n'are să mai existe după moarte. »Nu de moarte mă cutremur, ci de veșnicia ei«, zice un poet al nostru. Dacă aceasta temere ar fi întemeiată, ar urma s'o simțim și pentru neexistința noastră anterioară. Insă adevărata noastră ființă, precum n'a început odată cu nașterea sau cu plăsmuirea corpului nostru. așa nu va înceta cu descompunerea lui.

Rătăcirea, din care se naște frica de moarte, se poate asemăna cu iluziunea despre apusul soarelui, care totdeauna stă și luminează, și numai privit din punctul nostru de vedere răsare și apune; sau se poate asemăna iar cu iluziunea, că punctul globului pământesc, pe care stau eu acum, e cel mai înalt, și că, părăsindu-l, am să alunec și să cad în prăpastie; dar toate punctele globului sunt egal de înalte și fiecare mi-ar putea asigura tot așa de bine existența.

Problema cea mare este aci, să știm înfrâna lăcomia și aspirațiunile fără margini ale egoismului, și să ne știm înălța la acel mod de vedere generos și sublim al resignațiunii, de unde să privim vieața noastră ca identică, cum este aievea, cu viața universală și în prima linie, cu viața speciei și a neamului nostru.

Natura, născătoarea noastră, ne este și în această privință cea mai bună povățuitoare. Ea vorbește din inimă fiecărei ființe, și glasul ei este glasul înțelepciunei. Animalul necuvântător nu cunoaște moartea și nu simte frica ei, decât când o vede amenințătoare înaintea sa. Fără știre de trecutul și viitorul său, de începutul și sfârșitul individualității sale, el trăește ca și cum existența sa ar fi vecinică ca însăși natura. Această liniște și siguranță i-o turbură omului ideia morții, însă și lui numai când o vede sau când se gândește la moarte, pe care mintea lui, neluminată de o reflexiune sau de o conștiință mai înaltă, nu i-o poate esplica. Traiul omului nu s'ar deosebi de al celui osândit la

celarul de Bülow. Căpitanul von Schwartzkoppen a salutat pe d-nul Sturdza la sosirea sa la Nordeney în numele cancelarului Bülow. Primul ministru Sturdza a primit invitaţia la dejun la vila principelui şi a principesei de Bülow. După prânz cancelarul şi d-nul Sturdza au avut o lungă convorbire.

Evenimentele din Turcia. Bulgarii din Turcia speră, că vor avea opt scaune de deputaţi în Macedonia şi în vilaetul din Adrianopole.

— După rapoartele sosite din Macedonia, pacificarea în cele trei vilaete se stabileşte nu numai din cauza impresiei făcute asupra populaţiunilor prin acordarea Constituţiei şi prin importanţa libertăţilor câştigate, dar mai cu seamă în urma hotărârei comitetului tinerilor turci, care a oprit în fiecare sat să se dea bandelor ori ce ajutor, sub pedeapsă de a vedea satul încriminat redus în cenuşă. Din aceste rapoarte rezultă, că vechile comitete n'au fost disolvate, ci au fost transformate în organizaţiuni paşnice spre a pregăti alegerile şi spre a face propagandă.

Revoluţia în Persia. O telegramă din izvor german anunţă, că Nasr es Saltanah a sosit la Taebris.

După ordinul şahului el a trecut trupele în revistă. In acel moment revoluţionarii ar fi atacat trupele şahului. Revoluţionarii erau comandaţi de Satar-khan, şef al unui partid în parlament. Se spune, că 800 de oameni au fost omorâţi. Lupta continuă. In oraş foametea ar fi amenintătoare. Mulţimea de evenimente grave.

Serbările culturale dela Oraviţa.

Oraviţa, 31 Aug. n. 1908.

Propunerile primite.

In şedinţa a doua d-l Dr. V. *Branisce* a prezentat, precum v'am comunicat în corespondenţa anterioară, un raport detaliat privitor la cenzurarea raportului comitetului societăţii pentru fond de teatru român. De încheiere a prezentat 15 propuneri, cari au fost toate primite. Cele mai importante din aceste propuneri sunt următoarele:

Adunarea ia act, că în acest an al văduviei scaunului presidial a condus afacerile societăţii vice-presidentul V. Oniţiu, căruia i se votează mulţumită protocolară pentru tactul, prudenţa şi zelul, cu care a condus afacerile societăţii.

Aprobă lucrările comitetului, prin cari de o parte s'au dus îndeplinire concluzele adunării generale din anul trecut, de altă parte s'au continuat lucrările pregătitoare amăsurat planului de acţiune în vigoare.

Pentru mai clară şi mai precisă evidenţă a afacerilor pertractate şi rezolvate în şedinţele de comitet în decursul anului, să se enumere în viitor în raportul comitetului în detail singuraticele afaceri şi modul lor de rezolvire, după cum s'au pertractat în şedinţele comitetului. In special atât ajutor material cât şi moral să se acordeze numai acelor nizuinţe aparţinătoare sferei societăţii, cari corespund intereselor de viaţă a poporului, sunt morale şi libere de veleităţi păgubitoare sufletului poporului.

Ia la cunoştinţă angajarea d-lui Aurel P. Bănuţiu, amăsurat planului de acţiune, în mod provizoriu pe un an ca conducător al mişcării noastre artistice cu salar de 2400 coroane şi spese de călătorie, având a i se da locuinţă liberă în legătură cu biroul societăţii, iar până la instituirea acestui birou să se rebonifice cu bani de cuartir în suma de 400 coroane la an.

Invită comitetul să caute a institui un birou stabil al Societăţii, unde să se plaseze biblioteca, arhiva şi eventualele colecţii ale Societăţii în mod sistematic şi sigur.

Pentru o bursă, taxe de înscriere ale bursierului şi ale eventualilor ajutoraţi stabileşte suma maximală de trei mii coroane în budget, care nu este permis a se depăşi. In suma aceasta nu se socotesc spesele eventuale ale conducătorului artistic.

In special pentru sprijinirea editărilor de melodii poporale (cântece şi dansuri) se pune la dispoziţia comitetului suma de cor. 600, având a se da 300 cor. d-lui Ioan Vidu, care în schimb se angajează a scoate în editura proprie 100 pag. tipar melodii poporale, având a pune 10 ex. la dispoziţia comitetului pentru spijinirea altor edituri de natura aceasta.

Pentru continuarea experimentelor cu fonografele societăţii, se pune la dispoziţia comitetului suma de 200 coroane.

Decide continuarea publicării tabloului statistic despre mişcarea teatrală, iar în scopul întregirei datelor să se publice de patru ori la an apeluri prin ziare, cu rugarea ca programul tuturor reprezentaţiunilor teatrale să se trimită în câte un exemplar la adresa secretarului societăţii. Asemenea apeluri să se trimită an de an şi la adresa tuturor societăţiler noastre cunoscute, despre cari se presupune că aranjează asemenea reprezentaţii.

In scopul înmulţirei membrilor societăţii, să se facă declaraţii, prin cari, ceice se înscriu, se obligă a solvi cel puţin în decurs de 3 ani taxa de membru, iar celor ce doresc să se înscrie ca membrii fundatori şi pe viaţă, să li se atragă atenţiunea, că amăsurat statutelor pot solvi taxele în rate corăspunzătoare în decurs de 10 ani.

Adunarea Societăţii pentru fond de teatru român decretează în puterea §-lui 12 din statute formarea şi organizarea de »Comitete filiale« »pentru promovarea scopului Societăţii«, în diferitele centre de populaţie românească din ţară, fie în oraşe, fie în sate. Comitetele filiale se vor compune după împrejurările locale de cel puţin 3 şi cel mult 9 persoane, însufleţite pentru cauza teatrului, cari ori că însăşi vor face parte şi din trupa de diletanţi, ce se va constitui în acea localitate, ori că iau numai sarcina a conlucra la constituirea de asemenea trupe de diletanţi, în oraşul lor şi jur. Comitetele filiale se vor înfiinţa, unde e trebuinţă, sub conducerea directorului artistic al societăţii, ori a unui membru al comitetului.

Problema comitetelor filiale este: *a)* de a se înscrie membrii noi pentru societate şi de a încassa taxele; *b)* de a aranja reprezentaţiuni teatrale, concerte, conferinţe, excursiuni şi de a iniţia ori propune mijloace şi dispoziţiuni pentru »promovarea scopului Societăţii« în genere, precum şi in special în ce priveşte ţinutul, unde funcţionează acele comitete filiale; *c)* de a face comitetului central raport despre activitatea lor, de două-ori în Decemvrie şi Iunie.

Comitetele filiale vor sta sub conducerea secretarului societăţii. Se observă, că în mod cuvenit are să se atragă luarea aminte, că membri ai acestor comitete nu numai că pot fi şi femei, înscrise ca membri ai Societăţii, dar este chiar de dorit ca la aceste lucrări ale Societăţii să ne dea concursul său eficace şi femeia română«.

I. I. V.

La cestiunea tinerimei universitare.

La cestiunea tinerimei noastre universitare, ce se discută de o bucată de vreme de unii universitari în coloanele foaiei noastre, am mai primit şi dela un teolog absolvent din Blaj un articol lung. Dăm loc aici părţilor mai de căpetenie din acest articol, în care autorul ia parte la această discuţie. După o scurtă întroducere zice:

Dacă între studenţii noştri sunt chiar mulţi, la cari se potriveşte ce a scris un student (P. Suciu) în »Unirea« nr. 16 din 1908, încă totuşi nu urmează să fim prea pesimişti. La dreptul vorbind trebue recunoscut că, în asemănare de esemplu cu tinerimea maghiară, studenţii noştrii sunt mai harnici şi mai buni. Cu aceasta au datina să se scuze tinerii noştrii. Dar în zadar, răul există şi trebue să-l recunoaştem întâiu noi tinerii, şi să ne smulgem din ghiarele lui.

In ce priveşte originea răului, subscriu părerea fratelui A. Dobrescu, că adecă partea cea mai mare să i-se atribue mediului dela universitate. Creşterea în familie nu e de vină, cu puţine escepţii şi greşit afirmă S. C. Dan contrariul! Amintesc aici cuprinsul schiţei d-lui A. Ciura, în care un tată ţăran merge la oraş, unde are un băiat la universitate, care îi mâncă banii mulţi câştigaţi cu trudă şi acolo îl află pe fecior unde nici nu visa — în cârciumă benchetuind. Cât de puţine ştiu părinţii din faptele fiilor lor, cari dacă le-ar şti, de sigur nu ar fi aşa purtarea studenţimei cum e astăzi. Incât pentru şcoala atât cea medie cât şi cea superioară, nu pot fi învinuite decât în înţelesul pe care îl vom espune mai jos, când adesea s'ar afla între profesori de aceia (sunt nu-i vorbă) cari cu fapta ori chiar cu sfatul corump tinerimea.

Pe lângă ori ce mediu rău, fie străin, fie românesc, în care ajunge un tânăr universitar, cauza de frunte a neajunsurilor care nu s'a amintit în discuţia de până acum decât *per tangentem*, este, cred eu, lipsa de caracter moral tare la mulţi dintre tinerii noştrii. Lipsindu-i acesta un tânăr se strică şi în mediul cel mai românesc şi nu numai în cutare oraş jidovit ori în mediu strein. Tot aceasta e cauza apoi, că acei tineri nu-şi fac datorinţa, fură timpul, înşală pe părinţi, nu-şi iubesc biserica nici neamul şi ajung a fi membre putrede ale organismului naţional.

Sunt adânc convins de ceea ce zic, şi cred că-mi va da dreptate ori cine, care se interesează serios de aceasta şi judecă cumpănit. Au cuvântul de altfel bărbaţii cei culţi ai neamului, la cari apelez şi eu şi-i rog cu fratele Dobrescu ca să vorbească.

Eu nu aflu deosebire între tinerii răi, când sunt la şcoale medii şi când sunt la universitate. Deosebire e numai în mediu, răul e acelaşi şi mai ales originea lui e aceeaşi. Nu se pot alege oameni harnici şi folositori pentru neam, din tineri imorali cu purtare dubie, necuraţi în vorbe şi fapte, leneşi, cari îşi bat joc de biserică şi religiune, dispreţuesc ori ce vorbă cuminte şi aşezată şi nu iau în samă sfaturile bune, ci lucră cum îi taie capul şi merg unde îi duce pofta, cari, fără ca să cerce a înfrâna pornirile cele rele şi animalice din om, din contră dau frâu liber acestora, nu iubesc cartea şi ocupaţia serioasă numai de silă, nu simt plăcere la lucru, ci le fac toate, fiind-că aşa face lumea, nu din convingere lăuntrică, adecă fără nici un ideal.

...Noi nu ne prea batem capul ca să ne câştigăm o educaţie sănătoasă, nu prea cetim lucruri bune, chiar cei mai buni dintre noi cred că e de ajuns dacă îşi depun esamenele şi ajung curând la pâne. Cu aceea nu ne prea batem capul, să ne formăm noi înşine caractere tari şi morale. Aşa de es. câţi dintre fraţii tineri au cetit conferinţele pentru inteligenţi ale lui »Prohaszka«, traduse în româneşte în primul rând pentru noi de către Dr. E. Daianu? In acestea se espune aşa de frumos credeul unui creştin cult şi modern.

Sunt convins din tot sufletul, că dacă fraţii tineri universitari, ar urma înainte de toate principiile legii creştine, (după spiritul ei şi nu după literă!) ar cerceta biserica, s'ar mărturisi şi cumineca mai des (»Dacă ar gusta cineva din isvorul acesta nu va însetoşa nici odată«!), atunci răul de care vorbim ar dispărea numai decât. Căci nimic nu ne poate îndemna mai tare la împlinirea datorinţelor, la avânt spre cultură, spre tot ce e nobil şi frumos şi a ne desface de cea ce e urât şi josnic — decât de vom urma lui Hristos.

Eu nu-s în stare să o arăt asta în mod destul de convingător, dar îl rog pe unul fiecare, ca să judece nepreocupat lucrul şi-l asigur, că va recunoaşte adevărul ziselor de mai sus. Un motiv, care în deosebi trebue să-l îndemne pe un tinăr român la o viaţă creştinească, îl află şi în respectul pe cari îl datoreşte pentru părinţii şi strămoşii săi, şi pentru credinţa la care poporul nostru ţine atât de mult. Durere însă, să găsesc astăzi tineri români şi încă de aceia cari îs socotiţi între cei mai aleşi, cari îşi uită de aceasta căci ei cred, că aşa vor trece de oameni culţi în înţelesul modern al cuvântului, şi unii chiar publice în ziare arată cât de puţin dau pe credinţa creştină a părinţilor şi a poporului din care au eşit (vezi »Ţara noastră« din Sibiiu an. 1908).

Ştiu, că mulţi vor zimbi dispreţuitor la cetirea acestor şire, căci alta e părerea care domneşte în lume şi vor zice, că le-a scris de sigur un »fariseu«, »jezuit clerical«, »reacţionar« îngust la judecată şi neumblat în lume.

O fraţilor, cari veţi zice astfel, desfaceţi-vă de prejudiţii şi nu vă amăgiţi cu vorbe, pe cari nu le înţelegeţi bine, uitaţi-vă la soartea omului şi la destinaţia lui, uitaţi-vă la popoarele de azi şi la celea din trecut, cari cu atâta îs mai fericite, cu cât urmează mai mult principiile lui Hristos. Rog pe acel frate dintre tinerii universitari, care va crede, că eu exagerez, să cetească articolele apărute în cestiunea aceasta în »Convorbiri literare« din anul trecut şi articolele — în deosebi acele întitulate »Inviere« de Aurel C. Popovici — apărute în anul acesta în »Sămănătorul«.

(Va urma).

Muzeul zoologic.

Bucureşti, 18 August 1908.

De două luni capitala României e înzestrată cu un muzeu zoologic organizat după toate cerinţele ştiinţei moderne.

Joia, Dumineca şi în toate zilele de sărbătoare ori cine poate admira în palatul nou din capul şoselei aproape tot ce a putut să trăiască în natură dintre vieţuitoarele animale cari se pot şti azi pe faţa pământului sau chiar şi dintre acelea cari au fost odată (între cele de azi lipsesc cele domestice).

Impărţirea lor pe clase, pe familii, ordine, etc., apoi prezenţa aproape a tuturor speciilor întregi ca şi în schelet; arătarea felului lor de viaţă şi chiar de desvoltare, începând dela embrion; împărţirea metodică şi raţională a tuturor elementelor unei familii sau a unui ordin (arătându-se locul de viaţă al fie-cărei specii) — toate acestea ridică muzeul de zoologie dela şoseaua Kisselef la înălţimea ori-cărei instituţiuni similare din ţările apusene — şi sunt tot-odată o dovadă pipăibilă de munca de înzestrare şi organizare depusă de d. Antipa, căruia în prima linie România îi datorează acest muzeu.

*

In etajul de sus sunt insectele, pasările şi animalele inferioare, iar în încăperile largi de jos sunt celelalte animale, împărţite pe familii şi ordine cu specii atât de variate şi rare! In stânga la întrare întâlneşti »colecţia« foarte bogată a maimuţelor, rudeniile noastre foarte îndepărtate după teoria lui Darwin şi chiar după afirmările adevăratei ştiinţe din vremea noastră.

Seria rumegătoarelor ocupă de jur împrejur aproape o sală întreagă, pe care o străbate prin mijloc de-alungul scheletul uriaş al unei balene.

Ordinul Cheiropterelor reprezintă o serie nemăsurat de bogată de »lilieci« ai altor regiuni şi foarte multe varietăţi de lilieci cari trăesc prin părţile noastre şi totuşi necunoscuţi nouă. Urmează apoi strania arătare a unei societăţi *alese* din ordinele Insectivorelor, Rozătoarelor, Nedinţatelor şi mai cu seamă al Marsupialelor sprintene şi elegate.

In piatră sau în alte minerale se pot vedea apoi şi câteva fosile de prin diferite ere.

Dar de bunăseamă cea mai bogată şi cea mai frumos orânduită este partea aceea care cuprinde, în etajul de sus, clasa pasărilor, iar jos Amfibiile şi Reptilele (cea mai mare parte în spirt).

Pentru studiul anatomiei (în deosebi la animalele mai mici) se găsesc secţiuni făcute pentru a arăta vederii centrele nervoase cu legătura dintre ele, aparatul digestiv, respirator, circulator, etc., iar pentru studiul familiei insectelor (nepreţuit ajutor pentru specialist) sunt numerotate deosebitele stări ale metamorfozei.

Se înţelege că e însoţită de un număr fiecare specie, iar de număr şi de nume speciile mai mari — şi numai cataloagele mai lipsesc ca să poţi privi în toată lumina aceea ce se adăposteşte în palatul dela şosea.

M.

STIRILE ZILEI.

— 20 August v.

Vizita regelui Carol la curtea austriacă. »N. Fr. Presse« anunţă, că vizita pe care Regele Carol o va face la 20 Septemvrie la Viena, împăratului Francisc Iosif, spre a-l felicita pentru jubileul de 60 de ani de domnie, n'a fost contramandată. Prin urmare dacă starea M. Sale va permite, vizita va putea avea loc. Cu ocazia prezenţei Regelui Carol la Viena — adaugă »N. Fr. Pr.« — se va fixa programul vizitei, pe care Alteţa Sa Imperială archiducele Francisc Ferdinand moşteni-

---

moarte, dacă el ar simţi în tot minutul groaza morţii, cum simte instinctiv nemurirea adevăratei sale fiinţe. Raţiunea omenească şi aici se arată inferioară şi mai slabă decât simţământul, care este glasul intim al naturei.

Insă raţiunea, precum este în om isvorul fricei de moarte, aşa tot ea îi dă leacul în contra ei. Acest leac este religiunea sau metafizica, care pentru omul neinstruit se află în dogmele religioase, în Biblie, în Vede, sau în Coran, iar pentru cel cult în cugetarea filosofică. Două adevăruri principale formează fundamentul tuturor sistemelor religioase ca şi a celor filosofice, esprimate în fiecare sub câte o formă proprie ei: *nemurirea sufletului*, — luat aci în înţeles religios, analog cu cel metafizic, iar în înţelesul psihologiei empirice, — şi *originea lui din puterea supremă*, care a zidit lumea şi care însufleţeşte toate fiinţele. De aici trebuinţa şi cultivarea religiunii şi, pe o treaptă mai înaltă de cultură, a filosofiei la fiecare popor.

La acestea Schopenhauer adaugă ca leac în contra fricei de moarte, şi dogma pesimistă, comună sistemei sale cu budhismul şi cu creştinismul medieval, că viaţa e un rău, e numai suferinţă, şi nevrednică de a fi trăită. Dar, cum recunoaşte însuşi, acest e un slab argument pentru cine simte în sine puterea de viaţă şi plăcerea de a trăi.

torul tronului austro-ungar şi-a propus a o face Regelui României la 5 Octomvrie.

Populaţia României în 1907. Serviciul statisticei generale din ministeriul domeniilor a alcătuit un tablou de mişcarea populaţiunei în România pe anii 1902—1907, din care extragem următoarele cifre: Media mişcărei populaţiei pe cinci ani 1902—1907, este după cum urmează: Cifra probabilă a populaţiunei este de 6,389,200 locuitori; căsătorii 56,021; divorţuri 1645; născuţi 252,140, din cari 130,033 băieţi şi 122,107 fete; morţi 160,183, din cari 83,978 bărbaţi şi 76,205 femei; creşterea populaţiei 91,957. Mişcarea populaţiei numai pe anul 1907 se prezentă astfel: Cifra probabilă a populaţiunei este de 6,684,265; căsătorii 70,263; divorţuri 2167; născuţi 274,487, din cari 140,789 băieţi şi 133,698 fete; morţi 175,794, din cari 92,718 bărbaţi şi 83,067 femei. In acest an populaţia a crescut cu 98,693 suflete.

O nouă tipografie în Salonic. D-l Nicolae *Baţaria* trimis din partea comitetului junilor turci din Salonic a cumpărat în Budapesta o tipografie frumoasă şi bine asortată în preţ de 40,000 coroane. Tipografia va avea o maşină rotativă, pe lângă o maşină comună şi caractere pentru limbile română, turcă, bulgară, franceză. Tipografia nouă se instalează în săptămânile aceste în Salonic şi va tipări un ziar cotidian turcesc şi o foaie săptămânală românească »Deşteptarea«.

Necrolog. In Haţeg a încetat din viaţă în 30 August. *Ioan Balaş* asesor de tribunal în pensiune în etate de 97 ani. Inmormântarea are loc astăzi. Odihnească în pace!

Moartea unui român macedonean în America. Vineri în 14 August tânărul Vanghele Dimitri, român macedonean locuitor în Newark, O. pe când lucra la o tocilă în fabrica de sobe. s'a spart tocila şi o parte l'a lovit în cap, retezându-i o parte din creştetul capului. In o clipă a fost mort. El este de loc din comuna Moloviste, bine cunoscută ca un centru mare aromânesc. El are aci un frate şi un unchiu. Perderea lui este regretată de toată colonia românească de aici, deoarece decedatul era un tânăr foarte iubit de toţi cari îl cunoştiau. El a plecat din casa părintească de 5 ani şi tocmai voia să se ducă în patrie, unde auzise că li-se croeşte o soarte mai bună, după acordarea constituţiei.

De-ale canalizării. Săptămâna viitoare se vor începe lucrările de canalisare în strada Prundului.

Un asasinat în Rodna-vechie s'a întâmplat Sâmbătă în 29 a. c. din chiar senin. Lemnarii *Sandor Gáspar* (de 36 ani) şi *Matyas Rusz* (de vreo 26 ani) amândoi unguri neaoşi, şi însuraţi, au început a se duşmăni din pricină, că lui Matyas, care era mai bun lucrător, i-s'a dat zilele trecute o lucrare, la care râvnia şi *Gáspar Sandor.* Sâmbătă seara aflându-se amândoi rivalii (şi cu alţii) în cârciuma lui Simon Karacsonyi, când Matyas ieşi afară, spre a-şi face trebuinţele fizice, Sandor însoţit de alţi doi soţi, se luă după rivalul său şi după ce îi administrează o lovitură puternică la cap, cu un pietroi, Sandor îi spintecă burta şi cu o lovitură la inimă, îl omorî pe loc... Asasinul s'a predat singur autorităţilor, care continuă cu cercetările.

Dacă asasinatul s'ar fi făcut între *români* orăşelul ar fi răsunat de huidueli şi insulte triviale la adresa *sălbatecului* (?) valah! Aşa însă e linişte *nemeşească!* — *Coresp.*

Problema aviaţiunei rezolvată de un ofiţer român. D-l locotenent Rodrigue Goliescu, din artilerie, adjutantul d-lui general Warthiadi, s'a întors dela Paris, unde a obţinut brevetarea unui aeroplan construit de d-sa. Acest aparat este bazat pe legea dinamică a zborului păsărilor, lege ce a fost adusă la cunoştinţa Academiei de ştiinţe din Paris, care a şi luat'o în cercetare. După părerea d-lui Goliescu, sborul pasărilor ar fi rezultatul unor mişcări speciale ale aripilor, iar nu al cunoscutei bătăi din aripi, care nu are decât o însemnătate secundară. Aparatul d-sale aminteşte forma scheletului unei pasări, prevăzut cu două aripi mari; el nu are nevoe, ca aeroplanele, cunoscute până acum, de a cheltui energie pentru a aplana; ci aceasta rămâne a se întrebuinţa numai pentru obţinerea mişcărilor de propulsiune, de unde o mare economie de energie şi evitarea unei supra-încălziri a motorului — inconvenient mare — pe care aviatorii nu l'au putut suprima până acum. Aparatul ar cântări numai 300 kilograme cu om cu tot, pe când până în prezent cel mai uşor aeroplan cântăreşte cel puţin 600 kilograme. Preţul este deasemenea redus la jumătate, maşina costând aproximativ 30,000 lei. O casă mare din Franta s'a şi oferit să ia asupra sa construirea aparatului.

Un furt îndrăsneţ. O telegramă din Ischl anunţă, că piatra de fundaţiune a spitalului ridicat în memoria împărătesei Elisabeta a fost dată la o parte de nişte indivizi rămaşi necunoscuţi, iar caseta conţinând documentul semnat în ajun de împărat, cu ocazia ceremoniei punerei pietrei fundamentale, precum şi monede în valoare de 36,000 cor. au fost furate.

Pentru balonul Zeppelin. Se anunţă din Stuttgard că suma întreagă a donaţiunilor făcute până acum pentru fondul Zeppelin se ridică la trei milioane de mărci.

Tinerimea română din Valea Almaşului şi jur invită la petrecerea cu dans ce o va aranja cu ocasiunea sfinţirei nouei cruci în Cuteniş (Kökényes) p. u. Nagy-Almás în 6 Septemvrie 1908 în şcoala locală gr. cat. Venitul curat este destinat pentru sporirea fondului orfanotrofiului din Blaj.

Şi-a omorât copii ca să ajungă în raiu. Un farmer din oraşul Los Angelos (California) atât s'a ocupat cu biblia şi cu cărţile bisericeşti, până şi-a pierdut mintea. Ia venit în cap că numai aşa va ajunge în raiu, dacă va jertfi lui Dumnezeu pe cei doi copii ai săi după cum cetise el în biblie, că au făcut şi alţii. Deci a luat securea, şi a ucis pe loc din două lovituri, pe fiul său de 16 ani şi fata lui de 14 ani. Pe urmă şi-a tăiat gâtul cu un briciu. El comandase înainte trei sicrie şi trei cruci.

In Bitolia s'a întemeiat o societate filarmonică românească »Doina«, al cărei scop e înfiinţarea unei fanfare în acel oraş. Preşedintele de onoare al acelei societăţi e d-l Cosmulei, profesor la liceul român din localitate.

Recolta de prune în România după relaţiile primite la ministerul de domenii, va fi anul acesta extraordinar de abondentă, aşa că pe lângă vin va fi în abondenţă şi ţuică. In ultimii 12 ani nu s'a înregistrat nici o recoltă mai bogată.

Inviat din morţi. Ziarele din New-York anunţă un cas foarte interesant. Un om, care fusese declarat mort, a fost readus la viaţă peste trei minute prin administrare de stricnină şi practicarea respiraţiunei artificiale. Inima omului încetase de a mai bate şi era neîndoios că bolnavul murise. Medicul care-l căutase, însă dorind să facă o experienţă, îi administrase o doză de stricnină. Se ştie că stricnina e întrebuinţată adesea în cazuri de paralizie.

„Nu am nici în clin nici în mânec“.

Această frasă se foloseşte des în vorbirea şi scrierea românească. Cei mai mulţi scriu greşit »nu am nici în clin nici în mânecă«.

Spre orientare servească cumcă numai zicerea în forma scrisă la începutul acestor şire este la loc şi cuvântul *mânecă* e greşit aplicat.

Zicerea vorbeşte despre o legătură de prietenie. Când s'a născut zicerea, Românii locuiau prin munţi şi călătoriul se abătea la vre-un prieten al său, unde petrecea noaptea — mâneca — mas. Acum încă se mai folosesc aceste două ziceri în popor. Prin urmare cuvântul »mânec« însemnează legătura amicală cu gazda casei, care dimineaţa petrecea prin păduri pe călător până în vârful dealului — clin — ca să-i arate drumul.

»Mânec« şi »clin« au aceasta explicare şi nu se referă la părţile cămaşei, unde încă e vorba de »clin« şi »mânecă«.

Pentru curăţirea limbei am aflat de lipsă a scrie aceasta explicare — după ce văzui în reviste din România chiar în articlii scrişi de profesori universitari folosinţa zicerei acesteia în mod greşit. *)

Alba-Iulia, în 30 August 1908.

Rubin Patiţa,
advocat.

Varietăţi.

De câţi-va ani s'a elaborat în Franţa un program, prin care compania de sud a căilor ferate vrea să întroducă, deocamdată la liniile din Munţii Pirenei, *electricitatea în locul vaporului.*

De sigur, electrificarea se face mai uşor — şi în Franţa începe în părţile muntoase — unde sunt căderi de apă, cari pot fi folosite pentru a da electricitatea necesară.

In regatul Bavariei e un program de electricitate a tuturor liniilor ferate, şi aici, de asemenea, s'a făcut începutul cu o singură linie.

Căderile de apă din Bavaria n'ar putea procura, în mijlocie, decât o putere de 300.000 de cai, ceia-ce nu e îndestulător pentru a putea introduce tracţiunea electrică pe toate liniile regatului.

*

Acum câte-va săptămâni, după-ce s'a mai însănătoşat, marele inventator *Edison* a părăsit laboratorul său de electricitate, pentru a face noui cercetări în domeniul chimiei.

De altfel savantul american, a cărui avere, graţie activităţii ştiinţifice, se urcă, azi, la suma de 20 milioane dolari, şi dorinţa pe care de multă vreme o nutreşte, de a se lăsa de ori-ce activitate ştiinţifică şi-o poate acum satisface.

Voeşte să cunoască deaproape Europa şi, în acest scop, a şi cumpărat o frumoasă vilă la Florida.

Că se va lăsa însă Edison de cercetările sale ştiinţifice, nu se poate şti. Cam greu se poate desobicinui un om de ceia-ce a practicat o viaţă întreagă, de ceia-ce îi este drag.

*

Există acum şi o *casă de sănătate pe apă.* O societate engleză a construit un mare yacht, astfel împărţit, ca să poată fi folosit drept casă de sănătate.

Pentru acei ce sufăr de boale necontagioase, şi, în deosebi, de boale nervoase, această casă de sănătate e de un preţ netăgăduit.

De ea însă nu se pot bucura decât acei, cari pot să plătească zilnic 50 lei. In schimbul lor vor avea hrana, îngrijirea medicală, băi de tot felul, un gimnaziu, teatru şi sală de concert. Abazzia este punctul său de plecare şi, de aici, casa de sănătate poate pluti până în marea Mediterană, fără însă de a se depărta prea mult de coastă.

Minuni nu se pot face fără bani.

M.

Bibliografie.

A apărut Nr. 363 din »Biblioteca pentru toţi« cuprinzând Cea d'întâi iubire de *Ivan Turghenieff*, traducere de d. Nicolae Daşcovici.

Editura »Bibliotecei pentru toţi« a făcut cel mai frumos dar păturei cititoare dela noi, dând într'o reuşită traducere românească admirabila scriere a lu Turghenieff: Cea d'întâi iubire.

Intregul volum cuprinde povestirea simplă, delicată a unei iubiri nenorocite, în care un copilandru azistă îndurerat la umilirea făpturei mult adorate, fără să-i poată veni intr'ajutor. Femeia, pentru care şi-ar fi jertfit bucuros viaţa-i tineră, e batjocorită, umilită şi maltratată tocmai de tatăl său, împotriva căruia, ca fiu, nu poate nici gândi rău.

Unii vor resimţi fiorii plăcuţi de odinioară la cetirea acestei povestiri, iar alţii cari n'au cunoscut tot cei mai dulce, mai fermecător în comunul vieţii zilnice — vor socoti iubirea ideală din volumul aceasta drept un basm irealizabil în nestatornica lume terestră.

Turghenieff a atins culmea gingăşiei şi a delicateţei de simţire în *Cea d'intâi iubire*, pe care gustând-o ne-a putut-o descrie astfel.

Volumul poate fi cu folos pus în mânile oricui, căci e menit să înobileze, să înalţe sufletele omeneşti, făcându-le să cunoască cea mai pură şi mai eterică expresiune a sentimentului de dragoste.

Preţul volumului *30 bani.*

— In editura librăriei Ioan I. *Ciurcu* a apărut zilele aceste „**Dicţionarul German-Român de Theochar Alexi.** *Ediţiunea a VI-a prelucrată şi completată.* Preţul broşat *cor. 6·50.* Dicţionarul, format octav, frumos tipărit, se estinde pe 747 pagini şi conţine numeroase cuvinte, indicaţiuni, explicări şi exemple în ce priveşte subtilităţile limbei româneşti. Ediţiunea actuală a dicţionarului înseamnă un progres însemnat şi incontestabil faţă de ediţiunile anterioare, La sfârşitul dicţionarului găsim o tabelă a numirilor ţărilor, oraşelor râurilor, munţilor etc., cari diferă în cele două limbi, ţinându-se cont îndeosebi de numirile oficiale maghiare. Recomandăm cu căldură noua ediţie a acestui preţios dicţionar în atenţiunea celor interesaţi.

Vasile C. Osvadă. „Băncile populare din România“. Cu un adaus informativ Preţul 1 coroană.

Mihai Eminescu. „*Poezii*“, c'o notiţă biografică de Ioan Săndulescu. Ediţia II, complectată şi adăugită. Preţul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. „*Poezii*“, premiate de Academie. In Biblioteca pentru toţi sub numărul 286—287. Preţul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. „Femeea Indărătnică“, comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (In Biblioteca pentru toţi. No. 284, Preţul 30 bani. Porto 5 bani.

ULTIME ŞTIRI.

Agram, 2 Sept. „Agramer Zeitung“ primeşte următoarea scrisoare din partea marelui scriitor norvegian *Björnstjerne Björnson,* apărătorul naţionalităţilor din Ungaria:

„Domnilor, îmi permit să vă atrag atenţiunea asupra faptului, că nu sunt un politician de profesie, că nu sunt membru al vre-unui Parlament şi ca atare nu pot apare la un congres interparlamentar pentru pace. Aşa dar nu voiu avea ocaziunea de a putea saluta la Berlin, la congresul pentru pace pe contele Appony şi pe ceilalţi apăsători ai naţionalităţilor din Ungaria. Imi pare foarte rău şi regret, dar fiţi încredinţaţi că aceşti politiciani nu sunt simpatizaţi de nici un iubitor sincer al păcii şi mai cu seamă de nici un german“.

Agram, 2 Sept. Pe baza unui articol din legea pressei, banul Croaţiei a oprit intrarea în Croaţia a următoarelor ziare sârbeşti: Politica, Stampa, Pravda şi Tigoviţki Slovo.

Viena, 2 Sept. Un mare incendiu a isbucnit eri în gara Pojun. Treisprezece vagoane au fost complectamente distruse de flacări. Focul a luat proporţiuni înspăimântătoare. Pagubele se urcă la colosala sumă de 3 milioane coroane. Incendiul a provenit din negligenţa unui lucrător, care a aruncat o ţigară aprinsă într'un vagon de cauciuc.

Paris, 2 Sept. O groaznică sinucidere a impresionat eri populaţia Parisului. O doamnă, Maunteion, s'a aruncat jos din vârful turnului Eiffel. Corpul nenorocitei s'a lovit de câteva ori de parapetele turnului şi a căzut pe prima platformă, formând o masă informă de carne şi oase. Cauza sinuciderei nu e cunoscută.

---

*) O explicare analoagă a dat de altfel şi poetul nostru Coşbuc. — Red.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce

Nr. 8469/1908.

Concurs.

La postul de adjunct forestier, devenit vacant la orașul Brassó, deschid prin aceasta concurs sub următoarele condițiuni și provoc totodată pe aceia, cari doresc a obține acest post, ca pe lângă documentarea cualificațiunei prescrise în §. 36 al art. de lege XXXI. din anul 1879 precum și a etății, aplicațiunei de până acum, stărei sanitare și cunoștințelor de limbă să-și adreseze petițiunile la subscrisul cel mult până în 15 Septemvre 1908, deoarece petițiunile ce vor sosì după terminul prescris nu se vor lua în considerațiune.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Salar anual 1800 cor., quinquinale prescrise în statutul referitoriu, 500 cor. bani de cuartir și 800 cor, paușal de călătorit.

Brassó, în 13 August 1908.

August Jekelius m. p., vicecomite.

(285,2—2)

„Gazeta Transilvaniei“ cu numêrul à **10 fileri** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la **Eremias Nepoții.**